

હજરત ઈબ્રાહીમ السَّلَامُ عَلَيْهِ અને હજરત મૂસા السَّلَامُ عَلَيْهِ ના સહીફાઓ

અલ્લાહ તુલાલાએ હજરત ઈબ્રાહીમ السَّلَامُ عَلَيْهِ અને હજરત મૂસા السَّلَامُ عَلَيْهِ પર કેટલાક સહીફાઓ (પુસ્તિકાઓ) અવતરિત કર્યા. તેનો ઉલ્લેખ કુર્અનમાં આ પ્રમાણે કરવામાં આવ્યો છે :

﴿ أَمْ لَمْ يُبَتَّأْ بِمَا فِي صُحُفٍ مُّوَسَّى ﴾ ٣٦ - ٣٧ ﴿ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَقَ النَّجْمُ ﴾ ٣٧)

અનુવાદ : “શું તેને એ વસ્તુના સમાચાર આપવામાં આવ્યા નથી, જે મૂસાના અને વજાદાર ઈબ્રાહીમના સહીફાઓમાં હતી ? ” (સૂર: નજમ, આ.૩૬-૩૭)

બીજુ જગ્યાએ ફરમાવ્યું :

﴿ إِنَّ هَذَا لِفِي الصُّحُفِ الْأُولَئِ ﴾ ١٨ - ١٩ ﴿ صُحُفُ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴾ ١٩)

અનુવાદ : “આ વાત અગાઉના ગ્રથોમાં પણ છે, (અર્થાત્) ઈબ્રાહીમ અને મૂસાના ગ્રથોમાં.”

(સૂર: આ'લા, ૧૮-૧૯)

હજરત અબૂજર ગિફારી الصَّلَوةُ ની રિવાયત છે કે તેમણે રસૂલુલ્લાહ صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને પૂછ્યું કે હજરત ઈબ્રાહીમ السَّلَامُ عَلَيْهِ ના સહીફાઓમાં શું હતું ? તો રસૂલુલ્લાહ صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ એ જવાબમાં ફરમાવ્યું કે એ તમામ ઉદાહરણો હતા, જેમ કે - “હે અહંકારી બાદશાહ ! મેં તને દુનિયામાં એટલા માટે નથી મોકલ્યો કે તું દુનિયા સમેટે, બલ્કે તને એટલા માટે બાદશાહ બનાવ્યો છે કે તું મારા તરફથી પીડિતની ફરિયાદ સાંભળે અને તેમનો ન્યાય કરે. હું તો કોઈ કાફિરની ફરિયાદ પણ રદ નથી કરતો. એક બુદ્ધિશાળી પોતાનો સમય (આયુષ્ય) એ રીતે પસાર કરે છે કે થોડીક વાર તે પોતાના રબ (પ્રભુ-પાલનહાર)થી એકાંતમાં ગુસ્પાસ કરે છે, તો થોડીક વાર પોતાની જાતનો હિસાબ-કિતાબ કરે છે. તે થોડીક વાર સૂચિમાં અલ્લાહ તુલાલાની કારીગરી પર ચિંતન-મનન કરે છે, તો થોડીક વાર પોતાની માનવીય જરૂરતો - ખાવાપીવા - ની ઉપલબ્ધ માટે ખર્ચ કરે છે.

કોઈ બુદ્ધિશાળી વ્યક્તિ માત્ર ત્રણ વસ્તુઓ માટે સફર કરે છે :

પ્રથમ : આભિરતની તેયારી માટે,

દ્વિતીય : દુન્યવી જરૂરતોની ઉપલબ્ધ માટે,

તૃતીય : જાઇજ (ઉચિત) અને હલાલ (વૈધ) લિજજતોથી આનંદ ઉઠાવવા માટે.

બુદ્ધિશાળી વ્યક્તિ જમાનાની નસને પારખવાવાળો હોવો જોઈએ. પોતાના કામ માટે એકાગ્ર-ચિત્ત હોય અને પોતાની જીબ પર કાબૂ રાખવાવાળો હોય. જેણે એમ સમજ લીધું કે બોલવું પણ તેની વ્યવહાર જવાબદારીઓમાંથી

એક છે, તો તેની જ્ઞાન સમયસર જ ચાલશે, નહિં તો તે ચુપ રહેશે.”

હિતું અભૂત હિતું કહે છે કે મેં ફરી પૂછ્યું કે હે અલ્લાહના રસૂલ હિતું ! મૂસા હિતું ના સહીફાઓમાં શું હતું ? તો આપ હિતું એ જવાબ આપ્યો કે તેમાં શિખામણ અને બોધપાઠની વાતો હતી; જેમ કે :

“મને આશ્ર્ય છે એ વ્યક્તિ પર, જે મૃત્યુ પર વિશ્વાસ રાખતો હોય અને તેમ છતાં તે ખુશી મનાવે.

મને આશ્ર્ય છે એ વ્યક્તિ પર, જે જહિન પર વિશ્વાસ રાખે અને તે હસે અને અહૃહાસ્ય કરે.

મને આશ્ર્ય છે એ વ્યક્તિ પર, જે અલ્લાહની તકદીર પર ઈમાન રાખે અને થાકી જાય.

મને આશ્ર્ય છે એ વ્યક્તિ પર, જે દુનિયા અને તેના ઉતાર-ચઢાવને જુંએ છે અને પછી પણ તેનાથી સંતુષ્ટ રહે છે.

મને આશ્ર્ય છે એ વ્યક્તિ પર, જે જાણે છે કે કાલે મારો હિસાબ-કિતાબ થશે અને તેમ છતાં તે અમલ નથી કરતો.” (ઇન્દ્રાની હિબાન, હાકિમ)

તૌરાત :

આ ગ્રંથ હિતું મૂસા હિતું પર અવતરિત થયો હતો. હિતું મૂસા હિતું પછી જેટલા પયગંબરો આવ્યા તેમને આ જ તૌરાતને સ્થાપિત કરવાનો અલ્લાહ તરફથી આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. આ જ તેમના માટે શરીઅત (કાનૂન)નો ગ્રંથ હતો. અલ્લાહ ત્રાલાએ ફરમાવ્યું :

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا الْتَّوْرِيهَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّنِينُونَ وَالْأَحَبَارُ بِمَا أَسْتُحْفِظُونَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شَهِداءً فَلَا تَخْشُو أَلْكَاسَ وَأَخْشُونَ وَلَا تَشْرُو إِيمَانِيْتَ ثُمَّنَا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكُفَّارُونَ ﴾ ﴿الમائدۃ: ٤﴾

અનુવાદ : “એમે તૌરાત અવતરિત કર્યો, જેમાં માર્ગદર્શન અને પ્રકાશ હતો. તમામ નભીઓ, જે મુસ્લિમ હતા, તેના જ અનુસાર એ યહૂદીઓના મામલાઓના નિષ્યાં કરતા હતા, અને એ જ પ્રમાણે રજ્બાની (ધાર્મિક વિદ્બાનો) અને અહબાર (પાદરીઓ) પણ (તેના પર નિષ્યાંઓના આધાર રાખતા હતા), કેમ કે તેમને અલ્લાહના ગ્રંથની સુરક્ષા માટે જવાબદાર બનાવવામાં આવ્યા હતા અને તેના પર તેઓ સાક્ષી હતા. (આમ, હે યહૂદીઓ !) તમે લોકોથી ન ડરો, બલ્કે મારાથી ડરો અને મારી આયતને થોડું-થોડું વળતર લઈને વેચવાનું છોડી દો. જે લોકો અલ્લાહે અવતરિત કરેલા કાનૂન અનુસાર નિષ્યાં ન કરે તેઓ જ કાફિર છે.”

(સૂર: માઈદા, આ.૪૪)

ઝબૂર :

ઝબૂર હિતું દાઉિદ હિતું પર અવતરિત કરવામાં આવ્યો. અલ્લાહનો ઈરશાદ છે :

અનુવાદ : “અને દાઉદને જબૂર અમે પ્રદાન કર્યો છે.” (સૂર: બની ઈસરાઈલ, આ.૫૫)

જબૂરમાં શિખામણના ઉચ્ચ પ્રકારના વિષયોનું વર્ણન છે. તે અલ્લાહ તુઅલાની સુતિ અને પ્રશંસાથી ભરપૂર છે. તેમાં હલાલ (વૈધ) અને હરામ (અવૈધ)ના આદેશોનું વર્ણન નથી. તેના માટે તૌરાત તરફ રજૂ થવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

દૃજલ :

દૃજલ હજરત ઈસા ﷺ ૫૨ અવતરિત કરવામાં આવ્યો હતો. અલ્લાહ તઆલાઓ કુર્અનમાં ફરમાવ્યું :

﴿وَقَفَّيْنَا عَلَىٰءَاثِرِهِمْ بِعِيسَىٰ اُبْنِ مَرِيمٍ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَءَاتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًىٰ وَبُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًىٰ وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴾ ﴿٤٦﴾ ﴿المائدة﴾

અનુવાદ : “ત્યારબાદ અમે આ પથગંબરો પછી મરયમના પુત્ર ઈસાને મોકલ્યો. તૌરાતમાંથી જે કંઈ તેના સામે મોજૂદ હતું તે તેની પુષ્ટિ કરવાવાળો હતો, અને અમે તેને દૃજલ પ્રદાન કર્યો, જેમાં માર્ગદર્શન અને પ્રકાશ હતો અને તે પણ તૌરાતમાંથી જે કંઈ તે વખતે મોજૂદ હતું તેની પુષ્ટિ કરવાવાળો હતો અને ખુદાતરસ (ઇશપરાયણ) લોકો માટે સરાસર માર્ગદર્શન અને શિખામણ હતો.” (સૂર: માઈદા, આ.૪૬)

બીજી જગ્યાએ ફરમાવ્યું :

﴿ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰءَاثِرِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَىٰ اُبْنِ مَرِيمٍ وَءَاتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ ﴾ ﴿٢٧﴾ ﴿الحديد﴾

અનુવાદ : “તેમના પછી પણ અમે અમારા રસૂલો (ઇશદૂતો)ને એક-પછી-એક મોકલતા રહ્યા છીએ અને તેમના પછી ઈસા બિન મરયમને મોકલ્યા અને તેમને દૃજલ પ્રદાન કર્યો.” (સૂર: હદીદ, આ.૨૭)